A. D. 1914. Nrus X.

CURRENDA

LEO WAŁĘGA
S. Th. Dr
Dei Miseratione et S. Sedis Apostolicae gratia Episcopus Tarnoviensis.

P. T. Dilecti Filiis Sacerdotibus Dioecesanis Salutem et Pastoralem Benedictionem in Domino!

Quodsi durante bello evenerit, ut communicatio cum Sede Episcopali et Ordinariatu Nostro impossibilis evaserit, ne animarum bonum spirituale aliquod dispendium patiatur, opportunum censuimus omnibus P. T. DD. Parochis, Administratoribus et Expositis actu in animarum cura constitutis vel constituendis

sequentes facultates extraordinarias

per modum delegationis vel subdelegationis communicare, prout et communicamus, in specie:

I.

Delegamus iisdem, ut supra, facultatem:

1) Dispensandi, ob justam et proportionatam causam, super bannis nuptialibus, uno vel duobus, prout necessitas tulerit;

1) Dispensandi super omnibus tribus bannis urgente scil. necessitate, ut puta: in articulo mortis alterutrius contrahentis, in matrimonio conscientiae vel quando vir ad servitium militare obligatus ad arma vocatur. Nupturientes tenentur tamen in his omnibus casibus ante matrimonium contractum emittere juramentum, se nullius impedimenti matrimonium dirimentis seu impedientis esse conscios.

3) dispensandi super tempore clauso, seclusis tamen solemnitatibus nuptialibus externis;

4) dispensandi, extante causa sufficienti, super voto castitatis temporaneo, super voto coelibatus, tandem super voto quavis ratione imperfecto castitatis perpetuae vel ingrediendi in religionem, ubi agitur de matrimonio contrahendo;

5) assistendi per se vel per alium sacerdotem ad hoc delegatum matrimoniis, extra ecclesiam, quovis diei tempore, si deerit facilis accessus ad ecclesiam et urget necessitas celebrandi matrimonii;

6) baptisandi infantes et adultos extra ecclesiam, in loco tamen decenti, ubi defuerit facilis accessus ad ecclesiam, eamque facultatem subdelegandi aliis sacerdotibus;

7) absolvendi in foro poenitentiae a casibus Sedi Nostrae reservatis excepto casu sollicitationis ad turpia.

II.

Auctoritate Sedis Apostolicae Nobis pro foro interno demandata, communicamus omnibus ecclesiarum ut supra, Rectoribus sequentes facultates attamen *pro foro conscientiae ac in actu sacramentalis confessionis dumtaxat et intra fines dioecesis tantum,* scilicet:

I. Absolvendi quoslibet poenitentes, exceptis haereticis publice dogmatizantibus, a quibusvis censuris et poenis ecclesiasticis, quibus obnoxii sint ob haereses tam nemine audiente quam coram aliis prolatas, ob defensionem et favorem praestitum haereticis et eo, quod ipsis crediderint, ob infidelitatem et catholicae fidei abiurationem private admissas, ob sortilegia ac maleficia haereticalia etiam cum sociis patrata, necnon ob daemonis invocationem cum pacto etiam donandi animam eisque praestitam idololatriam ac superstitiones haereticales exercitas ac demum ob quaecumque insinuata falsa dogmata, postquam tamen poenitens magistros ex professo falsae doctrinae, si quos noverit, prout de iure, denunciaverit, et quatenus ob iustas causas nequeat ante absolutionem denuntiare, facta a poenitente seria promissione denuntiandi cum primum et meliori modo, quo fieri poterit et postquam in singulis casibus coram absolvente haereses secrete abiuraverit et pactum cum maledicto daemone initum expresse revocaverit, tradita eidem absolventi syngrapha forsan exarata aliisque mediis superstitiosis ad omnia comburenda seu destruenda; iniuncta pro modo excessuum gravi poenitentia salutari cum frequentia sacramentorum et obligatione se retractandi apud personas, coram quibus haereses manifestavit et reparandi illata scandala.

II. Absolvendi a censuris ob retentionem vel lectionem librorum quorumlibet prohibitorum contractis, iniuncta congrua poenitentia salutari, firma manente obligatione tradendi, prout de iure, sive per se sive per alium, absque ulla mora, vel saltem comburendi seu destruendi, et, quatenus fieri poterit, ante absolutionem libros prohibotos, quos poenitens in sua potestate retineat.

III. Absolvendi a censuris impedientes directe vel indirecte exercitium iurisdictionis ecclesiasticae, sive interni sive externi fori et ad hoc recurrentes ad forum saeculare eiusque mandata procurantes, edentes aut auxilium, consilium vel favorem praestantes; iniunctis tamen de iure iniungendis.

IV. Absolvendi a censura simpliciter reservata eos, qui quomodocumque violentas manus, suadente diabolo, iniecerunt in clericum vel utriusque sexus monachos, etiamsi casus sit publicus, non tamen morte secuta, dummodo scan-

dalum removeatur, ac parti laesae atque Ecclesiae, prout oportet, satisfiat, iniuncta pro gravitate criminis congrua poenitentia.

V. Absolvendi a censuris contra duellantes statutis in casibus dumtaxat ad forum externum non deductis, iniuncta gravi poenitentia salutari et aliis iniunctis, quae fuerint de iure iniungenda.

VI. Absolvendi a censuris et poenis ecclesiasticis eos, qui sectae massonicae aliisque eiusdem generis nomen dederint, aut qualemcumque favorem praestiterint, etiamsi publice cognoscantur, ita tamen ut a respectiva secta omnino se separent eamque abiurent, denuncient personas ecclesiasticas seu religiosas, si quae forte eidem sectae sint adscriptae, libros, manuscripta ac signa sectam respicientia, si quae retineant, in manus absolventis tradant, ad Ordinarium quamprimum caute transmittenda aut saltem, si iustae gravesquae causae id postulent, comburenda; iniuncta pro modo culparum gravi poenitentia salutari cum frequentia sacramentalis confessionis aliisque iniunctis de iure iniungendis; nec non absolvendi eos, qui eiusmodi sectarum duces et coriphaeos occultos denunciare culpabiliter neglexerint, iniuncta pariter salutari poenitentia et firma obligatione sub reincidentia eosdem Ordinario vel aliis, ad quos spectat, prout de iure, denunciandi.

VII. Absolvendi a censuris incursis ob violationem clausurae regularium utriusque sexus, dummodo non fuerit commissa ad malum finem, etiam effectu non secuto, nec casus fuerint ad forum externum deducti, cum congrua poenitentia salutari. Et insuper absolvendi mulieres tantum a censuris et poenis ecclesiasticis ob violationem ad malum finem clausurae virorum religiosorum incursis, dummodo tamen casus occulti remaneant, iniuncta gravi poenitentia salutari cum prohibitione accedendi ad ecclesiam aut conventum seu coenobium dictorum religiosorum durante occasione peccandi.

VIII. Absolvendi religiosos cuiuscumque ordinis (etiam moniales per confessarios tamen pro ipsis a Nobis approbatos vel specialiter deputandos) non solum a praemissis sed etiam a casibus et censuris in sua religione reservatis, dummodo religiosi apud confessarium subdelegatum legitimam habuerint licentiam peragendi confessionem sacramentalem.

IX. Absolvendi in sacramentali confessione a casu munerum acceptorum a regularibus utriusque sexus, iniuncta poenitentia salutari, et quando agatur de muneribus, quae valorem viginti scutatorum non excedant, imposita aliqua eleemosyna absolventis arbitrio taxanda et caute eroganda, cum primum poterit, in beneficium conventus vel religionis, cui facienda esset restitutio, dummodo tamen non constet, quod illa fuerint de bonis propriis religionis; quatenus vero accepta munera vel fuerint ultra valorem viginti scutatorum vel constet fuisse de bonis propriis religionis, facta prius restitutione. vel si statim fieri nequeat, praestita seria promissione restituendi infra terminum ab absolvente praefiniendum.

X. Dispensandi ad petendum debitum coniugale cum transgressore voti castitatis privatim emissi, qui matrimonium cum dicto voto contraxerit, huiusmodi poenitentem monendo ipsum ad idem votum servandum teneri tam extra licitum matrimonii usum, quam si marito vel uxori respective supervixerit.

XI. Dispensandi cum incestuoso seu incestuosa ad petendum depitum coniugale, cuius ius amisit e superveniente occulta affinitate per copulam carnalem habitam cum consanguinea vel consanguineo sive in primo, sive in primo et secundo, sive in secundo gradu suae uxoris seu respective mariti; remota occasione peccandi et iniuncta gravi poenitentia salutari et confessione sacramentali singulis mensibus per tempus arbitrio dispensantis statuendum.

XII. Dispensandi super occulto impedimento primi, necnon primi et secundi, ac secundi tantum gradus affinitatis ex illicita copula provenientis, quando agitur de matrimonio cum dicto impedimento iam contracto, et quatenus agatur de copula cum suae putatae uxoris matre, dummodo illa secuta fuerit post eiusdem putatae uxoris nativitatem et non aliter; monito poenitente de necessaria secreta renovatione consensus cum sua putata uxore vel suo putato marito, certiorato seu certiorata de nullitate prioris consensus, sed ita caute, ut ipsius poenitentis delictum nusquam detegatur; et quatenus haec certioratio absque gravi periculo fieri nequeat, renovato consensu iuxta regulas a probatis auctoribus traditas; remota occasione peccandi ac iniuncta gravi poenitentia salutari et confessione sacramentali semel in mense per tempus dispensantis arbitrio statuendum.

Item dispensandi super dicto occulto impedimento, seu impedimentis affinitatis ex copula illicita etiam in matrimonnis contrahendis, quando tamen omnia parata sint ad nuptias, nec matrimonium usque dum a Nobis obtineri possit dispensatio absque periculo gravis scandali differri queat; remota semper occasione peccandi et firma manente conditione, quod copula habita cum matre mulieris huius nativitatem non antecedat; iniuncta in quolibet casu poenitentia salutari.

XIII. Dispensandi super occulto criminis impedimento, dummodo sit absque ulla machinatione et agatur de matrimonio iam contracto; monitis putatis coniugibus de necessaria consensus secreta renovatione, et iniuncta gravi poenitentia salutari et confessione sacramentali semel singulis mensibus per tempus dispensantis arbitrio statuendum.

Item dispensandi super eodem occulto impedimento, dummodo sit absque ulla machinatione, etiam in matrimoniis contrahendis, in casibus tamem urgentioribus, in quibus tempus non suppetat recurrendi ad S. Sedem; iniuncta gravi poenitentia salutari et confessione sacramentali semel singulis mensibus per tempus dispensantis arbitrio statuendum.

Mens autem nostra est: 1⁰ ut iniunctio confessionis sacramentalis, de qua sub nn. XI., XII. et XIII., non sit *irritativa* sed tantum *praeceptiva;* 2⁰ ut his facultatibus non solum singillatim sed etiam cumulatim in uno eodemque casu uti possis.

Quas facultates absolvendi et dispensandi tenentur omnes attente relegere, ne quem errorem committant, quo sacramenti valor in discrimen adducatur.

III.

Auctoritate eiusdem S. Sedis, nobis pro foro externo, demandata communicamus item omnibus, ut supra, Ecclesiarum Rectoribus, sequentes facultates.

1⁰. Celebrandi bis in die, si necessitas urgeat, ita tamen ut in prima Missa non sumpserit ablutionem; per unam horam ante auroram et aliam post meridiem, sine ministro, si aliter celebrari non possit, et sub terra, in loco tamen decenti. Caveat vero, ne praedicta facultate seu dispensatione celebrandi bis in die aliter quam ex gravissimis causis et rarissime utatur, in quo graviter ipsius conscientia oneratur.

2⁰. Deferendi Sanctissimum Sacramentum occulte ad infirmos sine lumine illudque sine eodem retinendi pro eisdem infirmis in loco tamen decenti, si ab haereticis aut infidelibus sit periculum sacrilegii.

3⁰. Dispensandi super impedimentis matrimonialibus infra recensitis, in matrimoniis tam contractis quam contrahendis, dummodo tamen mulier rapta non fuerit, vel, si rapta, in potestate raptoris non existat; facta in unoquoque casu expressa mentione facultatis obtentae, necnon temporis, ad quod fuerit concessa:

a) super impedimento consanguinitatis et affinitatis in tertio et quarto gradu simplici et mixto et in secundo, tertio et quarto mixtis;

b) super impedimento publicae honestatis ex sponsalibus proveniente;

c) super impedimento criminis, neutro tamen coniugum machinante:

d) super impedimento cognationis spiritualis, praterquam inter levantem et levatum, baptizantem et baptizatum.

4⁰. Declarandi legitimam prolem conceptam ante dispensationis concessionem, si id a contrahentibus expresse petatur, et dummodo non agatur de prole in adulterio concepta.

Quoad usum facultatum dispensandi super impedimentis matrimonialibus sequentia sunt servanda:

1) Dispensationes hae non concedantur nisi ob causas graves et impedimento proportionatas, alias sunt nullae;

2) dispensatio nequit valide concedi, si mulier fuerit rapta et sub raptoris potestate constituta;

3) qui utitur facultate, debet exprimere, se agere potestate a Nobis delegata vel subdelegata;

4) omnes dispensationes dentur gratis omnino, in ambitu parochiae tantum et subditis;

5) in matrimoniis erga dispensationem contrahendis habeatur ratio impedimentorum civilium fors concurrentium, ad avitandas difficultates ex parte civilis potestatis imminentes;

6) omnes dispensationes facultate delegata vel subdelegata concessae notentur in speciali consignatione, in qua sunt exprimenda nomina et cognomina, locus domicilii sponsorum, species impedimenti, causae dispensationis, dies celebrati matrimonii et numerus, sub quo est matrimonium in libro copulatorum inscriptum.

Habeatur quoque et alia consignatio in sinum scil. Ecclesiae ex haeresi, schismate, apostasia aut infidelitate receptorum, proposito eorum nomine et cognomine, nativitatis prout et conversionis loco et tempore.

IV.

Auctoritate ejusdem Sanctae Sedis communicamus item facultates pro foro externo:

1. Absolvendi ab haeresi et apostasia a fide et a schismate quoscumque etiam ecclesiasticos tam saeculares quam regulares; non tamen eos, qui ex locis fuerint, ubi sanctum Officium exercetur, nisi in locis missionum, in quibus impune grossantur haereres, deliquerint, nec illos, qui iudicialiter abiuraverint, nisi isti nati sint, ubi impune grassantur haereres, et post iudicialem abiurationem illuc reversi in haeresim fuerint relapsi, et hos in foro conscientiae tantum.

2. Dispensandi in irregularitatibus, ex delicto occulto tantum provenientibus, ea excepta, quae ex homicidio volutario contrahitur.

3. Dispensandi et commutandi vota simplicia in alia pia opera, ex rationabili causa, exceptis votis castitatis et religionis.

4. Absolvendi ab omnibus censuris etiam speciali modo in Bulla — *Apostolicae Sedis moderationi* — diei 12. Octobris 1869 Romano Pontifici reservatis, excepta absolutione complicis iu peccato turpi.

5. Induendi se vestibus saecularibus, si aliter vel transire ad loca eorum curae commissa vel in eis permanere non potuerint.

6. Recitandi rosarium vel alias preces, si breviarum secum deferre non poterunt, vel divinum officium ob aliquod legitimum impedimentum recitare non valeant.

V.

Omnes hac facultates, sive delegatae (nro I.) sine subdelegatae (nro II., III. et IV.) conceduntur tantum pro casu, quo communicatio cum Consistorio Nostro Eppali impossibilis facta fuerit, et ad tempus, quo impedimentum duraverit.

Quodsi stante perturbatione bellica aliquis Rector ecclesiae parochialis vel filialis morbo impeditus vel morte praeventus fuerit, officium providendi indigentiis spiritualibus (stante impossilibitate recurrendi ad Nos) devolvitur ad Decanum, et hoc impedito, ad Vicedecanum, hoc quoque impedito ad parochum proximum vicinum aetate seniorem. Cura animarum committi poterit vel Cooperatori, si adest, vel sacerdoti alicui in loco habitanti, dummodo non sit censuris irretitus, vel proximo vicino sacerdoti.

Z KONSYSTORZA BISKUPIEGO.

W Tarnowie, dnia 14. września 1914.

Ks. Dr Władysław Mysor
Kanclerz.

† Leon
Biskup

Nakładem Kleru Dyecezalnego. Z Drukarni Zygmunta Jelenia w Tarnowie.